

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 27.03.2015
Vår ref.: 201501161-2
Arkiv: 617
Deres dato: 24.11.2014
Deres ref.:

Saksbehandler:
Kristin Evjen
22959163/kev@nve.no

Statnett SF, Suldal, Tysvær, Finnøy, Rennesøy, Bokn og Kvitsøy kommuner, Rogaland fylke - godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for likestrøms kabelforbindelse mellom Kvilldal i Suldal kommune og Blythe i Storbritannia (NSN - North Sea Network) frem til grunnlinjen, samt bygging av Kvilldal strømretteranlegg

Vi viser til Deres brev datert 24.11.2014 vedlagt miljø-, transport- og anleggsplan for likestrømskabel til England (NSN) og strømretteranlegg i Kvilldal.

Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene for miljø-, transport- og anleggsplan gitt i konsesjon 4.11.2013, post 9.

Bakgrunn

Konsesjon til en likestrømsforbindelse mellom Norge og England ble gitt i 2001. Konsesjonssøknad om utførsel og innførsel av elektrisk energi ble senere avslått av Olje- og energidepartementet (OED) i 2003. I 2011 varslet Statnett at prosjektet skulle gjenopptas, og ny konsesjonssøknad for tilrettelegging av kraftutveksling med Storbritannia i medhold av energiloven § 4-2 ble sendt OED i mai 2013. I juni 2013 søkte Statnett om forlengelse av, og noen justeringer i, konsesjonen av 2001, samt utsatt frist for idriftsettelse til 2022. NVE ga den 4.11.2013 en ny konsesjon med varighet til 2043, samt utsatt frist for idriftsettelse til 2022. Samtidig bortfalt konsesjonen av 2001. OED ga den 13.10.2014 konsesjon til sjøkabel fra grunnlinjen og ut norsk kontinentalsokkel.

Prosjektet består av et strømretteranlegg i Eiadalen med omlegging av Rjukan-ledningen og tilhørende hjelpeanlegg, kabel mellom Eiadalen via Kvilldal, i Suldalsvatnet og kabeltunnel fra Suldalsvatnet til Hylsfjorden. I sjø vil den delen av kabelprosjektet som omfattes av den forelagte MTA-planen strekke seg fra innerst i Hylsfjorden og ut til grunnlinja.

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen datert 4.11.2013, post 9, godkjenner NVE fremlagte miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av likestrøms kabelforbindelse til England. Vedtaket omfatter strekningen fra Kvilldal i Suldal kommune gjennom kommunene Suldal, Tysvær, Finnøy, Rennesøy, Bokn og Kvitsøy til grunnlinjen.

Vårt vedtak forutsetter at de fremlagte planer for miljø og transport ikke går ut over vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen. Videre forutsettes det at nødvendige privatrettslige avtaler om bruk av grunn er på plass før anleggsarbeidet starter.

Vilkår

- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Det skal utarbeides en landskapsplan for deponiet på Strandanes som beskriver og viser utforming, arrondering og overgang til omkringliggende arealer. Planen skal deretter godkjennes av NVE. Godkjenningen skal foreligge før deponiet tas i bruk.
- Utbygger skal ha fokus på å begrense arealbruken i Eiadalen i størst mulig grad av hensyn til landbruksdriften i dalen.
- Før byggestart på strømretteranlegget skal NVE godkjenne den endrede bruken av Statkrafts deponier i Eiadalen.
- Når anlegget er ferdig bygget, skal kommunen få tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg slik at kartdata på enkel måte kan gjøres tilgjengelig.
- Det kan fra NVEs miljøtilsyn bli stilt krav om ytterligere detaljering og krav til dokumentasjon for deler av anlegget.

Merknader til planen

MTA ble den 27.2.2015 oversendt Suldal kommune, Rogaland fylkeskommune, Fylkesmannen i Rogaland, Kystverket, Statkraft og de berørte grunneierne i Kvilldal til orientering. Statnett har hatt dialog med både grunneierne, kommunen og andre offentlige etater i forbindelse med utarbeidelsen av miljø-, transport- og anleggsplan (MTA). NVE gjennomførte den 12.3.2015 et møte med Suldal kommune med fokus på NVEs håndtering og oppfølging av prosjektet. Statnett orienterte i det samme møtet nærmere om byggingen og hvilke konsekvenser den vil få for nærmiljøet. Kommunen hadde ingen ytterligere kommentarer til planen slik den nå foreligger, og uttrykte tilfredshet med oppfølgingen og informasjonen de får fra Statnett. NVE har ikke mottatt skriftlige henvendelser fra kommunen etter møtet. Grunneierne Aarhus og Steinbru i Kvilldal blir berørt av tiltaket både i Eiadalen og på innmarka i Kvilldal. De har begge uttalt seg til planen. Aarhus mener landbruksdriften ikke er godt nok ivaretatt av Statnett gjennom MTA-planen. Han etterlyser mere samarbeid om løsninger for å redusere ulempene for landbruksvirksomheten både i anleggs- og driftsfasen. Dette går på adkomst til innmarks- og utmarksbeiter, bevaring av areal som hittil ikke er berørt av kraftutbygging og etterbruk av istandsatt areal til beiteland. Aarhus ber også Statnett vurdere alternativ til dagens vannforsyning som han vurderer vil påvirkes negativt av anleggsvirksomheten. Steinbru har uttalt seg om den planlagte veien mellom eksisterende gårdsvei og kabeltraséen. Steinbru ønsker i stedet at eksisterende vei benyttes i kombinasjon med den midlertidige veien i kabeltraseen, og at eksisterende vei asfalteres minimum over en strekning på cirka 50 meter i forbindelse med istandsetting etter anleggsperioden er over. Han peker også på områder der han ønsker at overskuddsmasser skal deponeres.

NVEs vurdering

Formålet med miljø- transport- og anleggsplanen (MTA) er å sikre at konsesjonær under bygging og drift av anlegget tar hensyn til krav satt i konsesjonen og miljøinformasjon som er kommet frem i konsesjonsprosessen. Den landbaserte delen av prosjektet omfatter bygging av et strømretteranlegg i Eiadalen, kabelgrøft mellom strømretteranlegget og Suldalsvatnet, kabellegging i Suldalsvatnet og tunnel mellom Suldalsvatnet og Hylsfjorden. Resten av prosjektet omfatter legging av sjøkabel fra innerst i Hylsfjorden og ut til grunnlinja.

Sjøkabelen

Det er foretatt en omfattende kartlegging av de marine områdene som berøres av tiltaket. Følgende tema er utredet: Naturverdier i sjø med fokus på korallrev, akvakultur, fiskerier, kabelkryssinger, ankringsområder, skipstrafikk og kulturminner. Statnett opplyser at forvaltningsmyndighetene for de ulike temaene har vært involvert i arbeidet med utarbeidelsen av MTA. De utredede temaene er relevante i sammenhengen, og prosessen mot de ulike forvaltningsmyndighetene har munnet ut i tiltak og metoder som etter NVEs mening ivaretar krav i konsesjonen på en god måte.

Eiadalen

Arealbruken er fastsatt i konsesjonen og sammen med ekspropriasjonstillatelsen gir det Statnett en rett til å ta i bruk de arealene som ligger i planen. Strømretteranlegget i Eiadalen skal etableres på tippene etter Statkrafts utbygging av Kvilldal kraftverk på åttitallet. Konsesjonen for Ulla-Førre utbyggingen gir Statkraft varig råderett over de deponerte massene. Før byggestart må det derfor foreligge en godkjenning fra NVE for endret bruk av de deponerte massene. Tippene er i dag revegetert og tatt i bruk som innmarksbeite for sau. Strømretteranlegget vil legge beslag på store deler av arealene i området, og i anleggsperioden må dalen stenges av. På grunn av topografien vanskeliggjør det også tilgangen til tilstøtende arealer. Tiltaket medfører betydelig ulempe for de to grunneierne, spesielt i anleggsfasen. Konsesjonen pålegger Statnett å drøfte løsninger, mulige avbøtende tiltak og tilpasninger med brukerne. I MTA viser Statnett til at dette er gjort. Grunneieren som er mest berørt mener likevel prosessen ikke har vært god nok, og etterlyser mer dialog og involvering i fortsettelsen.

NVE vil på generelt grunnlag peke på verdien av å få frem og vurdere forslag og idéer som bygger på lokalkunnskap. Det er viktig at grunneierne som skal leve med prosjektet fremover får et «eierskap» til løsningene, og en god dialog vil bidra til et godt resultat. NVE er kjent med at det finnes et utall tekniske og sikkerhetsmessige krav til anlegget som er styrende for svært mange av de valgte løsningene. For hjelpeanlegg som deponier og riggplasser vil det etter NVEs mening være mulig å gjøre enkelte tilpasninger dersom det gagnar dagens brukere av området. Det skal også legges opp til en så konservativ arealbruk som mulig, med fokus på å unngå arealer som til nå er uberørte av utbygging.

Strømretteranlegget

Detaljutformingen av strømretteranlegget skal gjøres av leverandør og forventes å være klar om et år. I henhold til konsesjonen skal Statnett på bakgrunn av leverandørens forslag utarbeide en situasjonsplan som skal godkjennes av NVE.

Kvilldal

Kabeltraséen går tett på et privat vannverk, og det er fra grunneiernes side uttrykt bekymring for vannforsyningen. NVE forholder seg til MTA-planens mål om at anleggsarbeidet skal gjennomføres slik at forurensning til vannkilde skal unngås. Dersom dette likevel skjer har Statnett ansvar for å få på plass en alternativ vannforsyning. Planlagt anleggsvei over jordet på Steinbru er ikke ønsket av grunneier. Statnett opplyser at veien kan gjøres midlertidig og legges igjen etter bruk. Dette, samt istandsetting av

eksisterende gårdsvei etter at anleggsperioden er over, avtales videre med grunneier. Der det anleggsteknisk og logistikkmessig er gjennomførbart, skal det tas hensyn til grunneierens ønsker om deponering av mindre mengder masser for å avbøte lokale forhold.

Strandanes

Etter ønske fra kommunen skal noen av massene etter driving av tunnelen mellom Suldalsvatnet og Hylsfjorden benyttes til utfylling i forbindelse med opparbeidelse av en rasteplass ved Helganes bru. For dette tiltaket foreligger det nå en godkjent reguleringsplan, og den videre oppfølging ligger til Suldal kommune.

Hovedvekten av massene skal deponeres i det konsesjonsgitte deponiet på Strandanes. Området preges i dag i stor grad av eksisterende utfylling, og fremstår som noe uferdig. Planen for deponiet som er presentert i MTA gir et mangelfullt bilde av hvordan området vil se ut etter utfylling, hvordan deponerte massene skal terrengtilpasses og hvordan de forholder seg til omkringliggende områder. Det settes derfor vilkår i godkjenningen om at det skal utarbeides en landskapsplan som skal godkjennes av NVE. Det vises i den forbindelse til Statnetts søknad for tiltaket der man beskriver at området skal utformes slik at det vil kunne ha nytteverdi for lokalmiljøet etter ferdigstilling av anlegget. I Statnetts kommentar til høringsuttalelsene i konsesjonsprosessen opplyses det videre at man vil gå i dialog med Suldal kommune og grunneierne om detaljutforming og opparbeidelse av området, samt at det skal benyttes landskapsarkitekt til utforming av anleggene. NVE mener at en bedre og mer terrengtilpasset forming og avslutning av deponiet vil bidra positivt til det visuelle inntrykket. Alle tilgjengelige vekstmasser skal skaves av og mellomlagres for senere utlegging, og det kan vurderes å tilføre noe vekstmasser på utvalgte steder. Ressursbruken ved å dekke hele området med jord vil være uforholdsmessig stor, og er ikke noe NVE vil pålegge. Forsøk som er gjennomført på gamle tipper etter kraftutbygging viser at finkornet substrat i det øverste sjiktet er et av de viktigste suksesskriteriene for revegetering. Dette bør tilstrebes. En variert overflate som også holder på fuktighet vil etter NVEs vurdering gi gode forutsetninger for naturlig revegetering på sikt.

Avrenning

Det vil være avrenning til Suldalsvatnet av driftsvann fra tunnelsprengingen og fra deponerte masser på Strandanes og i Helganes. MTA beskriver kartlegging av områdene for forurensning før inngrep, og angir tiltak for å forhindre utslipp av partikler og forurensning. Begge steder vil det etableres målestasjoner med ukentlig oppfølging av vannkvaliteten. Fylkesmannen vil vurdere behovet for utslippstillatelser, og kan pålegge Statnett ytterligere rensiltak. NVE vurderer at tiltakene som beskrives i MTA er tilstrekkelige for å kunne godkjenne planen, men overlater til Fylkesmannen som forurensningsmyndighet å vurdere kvaliteten og omfanget av tiltakene.

Vurderinger etter naturmangfoldlovens kapittel II

I henhold til naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i §§ 8 - 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Forvaltningen skal i sine vedtak redegjøre for, samt synliggjøre den kunnskap og de virkninger et tiltak vil få for naturmangfoldet, og hvordan dette har påvirket beslutningen. I konsesjonsbehandlingen er tiltaket i sin helhet vurdert etter naturmangfoldlovens kapittel II. Vurderingen her gjelder derfor kun de forhold som omtales i MTA.

I henhold til § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Påvirkningen av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Gjennom konsekvensutredning og konsesjonsbehandling er disse forholdene belyst og vurdert. NVE anser at kravet i § 8 om at vedtaket i hovedsak skal bygge på eksisterende kunnskap, samt at kravet til vurdering av økosystemtilnærming og samlet belastning i § 10 er oppfylt i konsesjonsprosessen. NVE har i forbindelse med behandlingen av MTA gått gjennom Artskart og Naturbase for å sikre at den kunnskapen som ligger til grunn er korrekt og oppdatert.

NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningen tiltaket kan ha for naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 har derfor mindre betydning i denne saken.

Etter § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. MTA konkretiserer de tiltakene som gjøres for å hindre og begrense skader på naturmangfoldet. Utgiftene til disse tiltakene dekkes av Statnett eller entreprenør etter egne avtaler. Kravene i § 11 ansees derfor som oppfylt.

I henhold til § 12 i naturmangfoldloven skal det for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. NVE mener at den MTA som er utarbeidet og de vurderinger som er gjort under arbeidet med denne ivaretar hensynet til naturmangfoldet. I prosjekter i denne størrelsesorden vil det alltid finnes alternativ til de driftsmetoder og teknikker som er valgt. NVE har, i den grad det har vært mulig, vurdert de ulike alternativene for de tiltakene som ligger i planen. Den forelagte MTA gir etter NVEs mening et godt grunnlag for å ta gode valg knyttet til driftsmetoder og teknikk for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet.

NVE mener at arbeidet med MTA og rutinene i denne gir at de samfunnsmessige beste driftsmetodene og teknikk benyttes.

Annet

For anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som har konsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven (pbl) med unntak av kapittel 2 og 14. Det betyr at det for gjeldende anlegg verken er nødvendig med dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling, jf pbl §1-3.

NVE minner om at anlegget er underlagt forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (FOR-2012-12-07-1157). NVE har ikke vurdert om tiltaket tilfredsstillende forskriftens krav.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi:

Bokn kommune
Finnøy kommune
Fylkesmannen i Rogaland
Kvitsøy kommune
Rennesøy kommune
Rogaland fylkeskommune
Statkraft - Ulla-Førre anlegget
Statnett SF v/Lars Størset
Suldal kommune
Tysvær kommune